

, МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра економічної безпеки та фінансових розслідувань

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС
полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ
2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНА СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»

Статус дисципліни: вибіркова

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти: магістр

Форми здобуття вищої освіти: заочна

Мова викладання: українська

Форма підсумкового контролю: залік

Київ-2023

Розробники:

Лариса ГЕРАСИМЕНКО – завідувач кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор;

Олександр ШЕВЧУК – доцент кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Сергій МАРЧЕВСЬКИЙ - доцент кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань

протокол від 7.09 2023 року № 2

Завідувач кафедри

Лариса ГЕРАСИМЕНКО

Схвалено науково-методичною радою НАВС

Протокол від 11.09. 2023 року № 12

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20 /20 н.р. без змін; зі змінами (Додаток   ).

протокол засідання кафедри

від   . 202   №

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради

від   . 202   №

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20 /20 н.р. без змін; зі змінами (Додаток   ).

протокол засідання кафедри

від   . 202   №

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради

від   . 202   №

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20 /20 н.р. без змін; зі змінами (Додаток   ).

протокол засідання кафедри

від   . 202   №

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради

від   . 202   №

Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Сучасна стратегія економічної безпеки» є сукупність правових відносин, що виникають з приводу забезпечення економічної безпеки суб'єктів на макро- і мікрорівнях, а також стан їх правової регламентації.

Мета навчальної дисципліни «Сучасна стратегія економічної безпеки» - дослідження шляхів та виявлення економічної злочинності, вивчення проявів тінізації економічних відносин, оцінка їх обсягів та шляхів подолання.

Завдання навчальної дисципліни «Сучасна стратегія економічної безпеки»: дати здобувачам ступеня вищої освіти магістра теоретичні та практичні знання, які дозволяють їм професійно орієнтуватися в різноманітних ситуаціях, пов'язаних із підготовкою та реалізацією управлінських рішень у різних сферах економічної безпеки (фінансовій, бюджетній, енергетичній, науково-технологічній тощо).

Пререквізити – «Правове регулювання економіки України», «Концептуальні засади формування та реалізації державної політики», «Антикорупційна політика».

Постреквізити – «Правове регулювання державної антикорупційної політики. Корупційні ризики», «Стратегія проведення переговорів».

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування»

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

Фахові компетентності:

ФК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

ФК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

ФК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Додаткові фахові компетентності

ДФК12. Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні методи управління та адміністрування.

Програмні результати навчання

ПРН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

ПРН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

ПРН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально організаційних структур.

ПРН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліні
Кількість кредитів ECTS –3,0	дenna форма навчания Рік підготовки: 2
Загальна кількість годин - 90	Семестр: 3 Лекції
	2 год.
	Семінарські
	4 год.
	Практичні
	2
	Самостійна робота
	82 год.
	Вид контролю: залік

3. Тематичний план

(заочна форма навчання, державне замовлення, за кошти фізичних та/або юридичних осіб)

4. Плани семінарських і практичних занять

(заочна форма навчання,
одержавне замовлення, за кошти фізичних та/або юридичних осіб)

Тема 1. «Організаційно-правові засади Стратегії економічної безпеки України» - 2 години.

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Загальна характеристика Стратегії економічної безпеки України.
2. Правові засади Стратегії економічної безпеки України.
3. Роль і місце економічної безпеки в системі національної безпеки.
4. Національні економічні інтереси та загрози економічній безпеці України.

Тема 2. «Протидія економічним злочинам» - 2 години.

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Економічна злочинність: ознаки та сучасні детермінанти.
2. Протидія правопорушенням у сфері економіки держави.
3. Міжнародний довід протидії економічній злочинності.
4. Проблемні питання протидії корупції та організованій злочинності.

Тема 3. «Фінансова безпека: стан, виклики, загрози» - 2 години.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття

Навчальні питання:

1. Функціональне призначення та основні елементи механізму забезпечення фінансової безпеки держави.
2. Пріоритетні національні інтереси в економічній і у фінансовій сфері.
3. Фінансова безпека держави в умовах глобалізації.

Завдання до практичного заняття:

Завдання 1. Скласти порівняльну таблицю фінансово-кредитної системи України та фінансово-кредитної системи розвинутих країн (на вибір).

Завдання 2. В діяльності в цілому успішного підприємства склалася ситуація, коли безспірні вимоги кредиторів до нього сукупно становлять приблизно двісті мінімальних розмірів заробітної плати, які не задоволені підприємством протягом двох місяців після встановленого для їх погашення строку. На Вашу думку, чи створює така ситуація загрозу для рейдерського захоплення підприємства, якщо рейдери вважатимуть підприємство вигідною метою?

Завдання 3. Підприємство з виробництва харчових продуктів в цілому є успішним: останнім часом помітно зросли обсяги продажів, вдалося суттєво оновити виробничу базу і навіть зробити успішні кроки щодо виходу на зарубіжні ринки. Але останнім часом у ЗМІ та соціальних мережах стали з'являтися статті та думки щодо начебто низької якості продукції підприємства, присутності в ній низькоякісних і навіть шкідливих домішок, що не відповідає дійсності. Адже підприємство завжди піклувалося про репутацію своєї продукції. Інформація у статтях не підкріплювалася жодними достовірними даними. Проте публікації у ЗМІ та соціальних мережах щодо начебто низької якості продукції підприємства тривали, їхня кількість навіть збільшилась, а рівень агресивності суттєво підвищився.

Як, на Вашу думку, необхідно розцінити таку ситуацію?

Що має зробити підприємство на захист репутації своєї продукції?

Які додаткові кроки має виконати керівництво та власники підприємства у цій ситуації?

Завдання 4. За допомогою глобальної мережі Інтернет громадянин М. отримав незаконний доступ до бази даних клієнтів одного з банків України. База даних містила інформацію про паспортні дані клієнтів, пінкоди та номери їх дебетних і кредитних платіжних карток. Громадянин М. скопіював базу даних та розмістив її у вигляді замаскованого безкоштовного програмного забезпечення, для загального доступу на популярному файлообміннику. Кваліфікуйте дії громадянина М.

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувача вищої освіти – це форма організації освітнього процесу, за якої заплановані завдання з самостійної роботи виконуються самостійно під методичним керівництвом викладача. Основні види самостійної роботи, які запропоновані здобувачам вищої освіти для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни «Сучасні стратегії економічної безпеки», наведені нижче в таблиці.

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю
Тема 1. «Організаційно-правові засади Стратегії економічної безпеки України»	Вивчення теоретичного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Роль і місце економічної безпеки в системі національної безпеки».	Презентація результатів на семінарському занятті
Тема 2. «Протидія економічним злочинам»	Вивчення теоретичного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Протидія економічним злочинам в Україні». Виконання індивідуального завдання «Протиправна економічна діяльність як фактор загрози національній безпеці України».	Презентація результатів на семінарському занятті
Тема 3. «Фінансова безпека: стан, виклики, загрози»	Вивчення теоретичного матеріалу. Підготовка до питань практичного заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Світова фінансова система як форма організації міжнародних фінансових відносин і як сукупність інструментів, способів та суб'єктів здійснення платіжно-розрахункового обороту у межах світового господарства».	Презентація результатів на практичному занятті. Участь у дискусії.

6.Індивідуальні завдання

З навчальної дисципліни «Сучасна стратегія економічної безпеки» тематичним планом не передбачено курсових, магістерських робіт.

7. Методи навчання

Основними формами проведення занять з навчальної дисципліни «Сучасна стратегія економічної безпеки» є лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти. Після закінчення вивчення цієї навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти складають залік.

Словесні методи:

Розповідь-пояснення використовується під час навчання здобувачів вищої освіти пртигом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувача на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність здобувачів вищої освіти, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція – служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи:

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, доповідей, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

Рольова гра:

пояснення фабули (змісту й умов гри);

підготовку дійових осіб для виконання своїх ролей;
підготовку здобувачів-експертів, ведучого.

Важливе місце посідають **практичні методи навчання**, а саме, виконання практичних завдань дає можливість отримати практичні навички визначення проблемних питань запобігання корупції, побудови на їх підставі відповідних висновків та рекомендацій щодо вдосконалення антикорупційної політики.

8. Форми та методи поточного контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – залік, усне та письмове опитування. Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Контроль. Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої освіти відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу занять. Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському і практичному заняттях відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом:

- проведення експрес-опитувань,
- тестування,
- підготовки доповідей і рефератів,
- написання самостійних і модульних контрольних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів вищої освіти і вміння застосовувати їх на практиці.

Проміжний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного і практичного матеріалу. Рівень практичних навичок оцінюється в процесі виконання здобувачами завдань з практичною складовою

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Мета підсумкового контролю – виявити

засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

При підсумковому контролі застосовується 100-балльна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Критерій оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт				Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
				залік	
Max 60%		Max 40%		Max 100%	
40%		40%		100%	
Тема 1 10	Тема2 10	Тема3 10	СР 30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89		B	вище середнього рівня
75-84	добре	C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59		Fx	необхідне перескладання
1-34	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «Сучасна стратегія економічної безпеки»

Під час занять з навчальної дисципліни «Сучасна стратегія економічної безпеки» використовуються: інтерактивні, мультимедійні проектори, комп’ютерне забезпечення, офісне програмне забезпечення.

10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Сучасна стратегія економічної безпеки».

1. Загальна характеристика Стратегії економічної безпеки України.
2. Правові засади Стратегії економічної безпеки України.
3. Роль і місце економічної безпеки в системі національної безпеки.
4. Національні економічні інтереси та загрози економічній безпеці України.
5. Сутність економічної безпеки, її місце й роль в системі національної безпеки.
6. Основні різновиди економічної безпеки та її складники.
7. Загрози економічній безпеці.
8. Організаційно-правова база забезпечення економічної безпеки.
9. Добровільна відмова від доведення правопорушення у галузі економіки до кінця та її значення.
10. Економічна злочинність: ознаки та сучасні детермінанти.
11. Економічна злочинність: поняття та ознаки.

- 12.Зміст і причини правопорушень в сфері економіки
- 13.Міжнародний довід протидії економічній злочинності.
- 14.Основні причини й умови правопорушень у сфері економічної діяльності.
- 15.Поняття і види стадій вчинення економічних правопорушень.
- 16.Поняття й ознаки спеціального суб'єкта правопорушень у сфері економічної діяльності.
- 17.Проблемні питання протидії корупції та організованій злочинності.
- 18.Протидія правопорушенням у сфері економіки держави.
- 19.Службові правопорушення у сфері економіки.
- 20.Суб'єкт економічних правопорушень: поняття, ознаки.
- 21.Суб'єктивна сторона економічних правопорушень.
- 22.Формальні і матеріальні склади правопорушень у сфері економіки.
- 23.Форми і методи протидії державних органів економічній злочинності та правопорушенням.
- 24.Форми співучасті у вчиненні економічних правопорушень.
- 25.Загрози та ризики фінансової безпеки держави.
- 26.Класифікація видів правопорушень у фінансовій сфері.
- 27.Концепція, стратегія, політика і тактика забезпечення фінансової безпеки держави.
- 28.Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави.
- 29.Організаційно-правові засади становлення та розвитку системи фінансової безпеки в Україні.
- 30.Пріоритетні національні інтереси в економічній і у фінансовій сфері.
- 31.Фінансова безпека держави в умовах глобалізації.
- 32.Фінансова безпека України: поняття, завдання, принципи, структура.
- 33.Фінансова безпека: суть та місце в системі економічної безпеки.
- 34.Функціональне призначення та основні елементи механізму забезпечення фінансової безпеки держави.
- 35.Загальні поняття та визначення інформаційної безпеки держави.
36. Класифікація загроз інформаційної безпеки держави.
37. Правоохоронні та контролюючі органи забезпечення інформаційної безпеки держави і захисту інформації.
38. Інформаційна безпека: підходи до концептуалізації та індикатори визначення.
39. Методика оцінювання загроз інформаційній безпеці в соціальних Інтернет-сервісах.
40. Інститути й інструменти забезпечення інформаційної безпеки України.

41. Загрози інформаційній безпеці України.
42. Стандарти Європейського Союзу і НАТО у сфері інформаційної безпеки.
43. Суть і цілі економічної безпеки держави, індикатори визначення рівня економічної безпеки держави.
44. Основні положення Концепції національної безпеки України.
45. Економічне становище України у контексті економічної безпеки.
46. Національні інтереси та загрози економічній безпеці України.
47. Нелегальний ринок як сфера економічних злочинів.
48. Поняття відмивання грошей, отриманих злочинним шляхом.
49. Моделі відмивання кримінальних фондів грошових коштів.
50. Види державного і недержавного контролю для запобігання економічній злочинності.
51. Поняття конкуренції та недобросовісної конкуренції у сфері економічної безпеки держави
52. Основні поняття у сфері системи економічної безпеки держави.
53. Суб'єкти забезпечення національної безпеки держави.
54. Загальнодержавне забезпечення економічної безпеки.
55. Недержавні суб'єкти забезпечення економічної безпеки держави.
56. Заходи формування режиму інформаційної безпеки.
57. Що не належить до основних аспектів інформаційної безпеки?
58. Що не належить до зовнішніх загроз інформаційної безпеки?
59. Що входить до комплексної системи захисту інформації?
60. Інформаційна безпека: поняття та ознаки.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Конституція України : Основний Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. №2469-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
3. Стратегія національної безпеки України : Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»» від 14 вер. 2020 р. №392/2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#n12>
4. Уряд схвалив Стратегію економічної безпеки до 2025 року // Економічна правда: сайт. 10.03.2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/03/10/671791/>.
5. Національна економічна стратегія на період до 2030 року: постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25>.

6. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28.01.2021 № 1150-IX // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20>.

Додаткова

7. Яковюк І.В., Білоусов Є.М. Національна безпека України в умовах нових викликів європейській та євроатлантичній солідарності : монографія. Харків : «ФО-П Рубан В.В.», 2022. 148 с.

8. Яковюк І.В., Туренко А.Ю. Економічна безпека України як передумова забезпечення її суверенітету. Проблеми законності. 2021. № 154. С. 8–36.

9. Гріненко А.Ю. Удосконалення механізмів забезпечення економічної безпеки України: теорія, методологія, практика дис. д-ра екон. наук: 21.04.01 / Гріненко Андрій Юрійович; Національний інститут стратегічних досліджень. К., 2021. 431 с.

10. Повзун Д. Економічна безпека як складова національної безпеки України. Економіка та держава. 2020. № 8. С. 89—94.

11. Гладких Д. М. Банківська безпека держави в умовах розвитку інформаційної економіки (трансформації банківських операцій) / Д.М. Гладких. К.: НУОУ, 2019. – 392 с.

12. Полторак А.С. Теоретична концептуалізація фінансової безпеки держави. Фінансовий простір. 2020. № 4 (40). С.28-42. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/issue/view/40>.

13. Гетманець О.П. Фінансово безпека, як об'єкт правового регулювання. Підприємство, господарство і право. 2020. № 3. С. 218- 223. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8567/38.pdf?sequence=1&isAllowed>.

14. Коваль Я.С. Вдосконалення інформаційно-аналітичної системи економічної безпеки банків на державному рівні. Вчені записки університету "КРОК". Серія : Економіка. Вип. 2. 2019. С. 212-221.

15. Економічна безпека держави та суб'єктів підприємницької діяльності в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення : Мат. V Всеукраїн. наук.-практ. конф. (16–18 травня 2019 р., м. Львів) / упоряд. А. М. Штангерт; редкол. : Є. М. Палига, Я. Я. Пушак та ін. Львів: Укр. акад. друкарства, 2019. 112 с.

16. Тарасова О.В. Фінансова політика і бюджетна безпека України / О. В. Тарасова // Економіка харчової промисловості. 2018. Т. 10. Вип. 1. С. 76-80.

17. Каліновський Р.О. Вплив бюджетного дефіциту на реалізацію стабілізаційної політики держави. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2018. № 1. С. 27–32.

Інформаційні ресурси:

1. Президент України: офіційний веб-портал. URL: www.president.gov.ua
2. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>
3. Кабінет Міністрів України «Урядовий портал України». URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. PRAVO.BIZ.UA : Юридична бібліотека. URL: <http://pravo.biz.ua/>
5. Бібліотека юриста. URL: <http://www.lawbook.by.ru/>
6. Електронна юридична бібліотека. URL: <http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/biblioteka>
7. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого. URL: <http://www.legality.kiev.ua/1>.
8. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: www.library.univ.kiev.ua
9. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Студентський юридичний портал України. URL: http://the-law.at.ua/load/juridichna_literatura/41
11. Юрисконсульт : Народний правовий портал (Коментовані кодекси, науково-практичні коментарі чинного законодавства). URL: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks.html>

Підписи авторів РПНД:

Лариса ГЕРАСИМЕНКО
Олександр ШЕВЧУК
Сергій МАРЧЕВСЬКИЙ